

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30
rândul cu litere garmond.

Să predicăm despre nădejde.

De Dr. Gh. Comșa.

I.

Una din cele mai mari greutăți ale zilelor de astăzi este pentru un preot să predice despre *nădejde*. Nu din punctul de vedere al dispoziției credincioșilor, căci aceia în zilele cumplitei conflagrațiuni de azi tocmai de nădejde au mare lipsă. Greutatea provine de acolo, că predicând despre nădejde, eventual predicăm acelora, cari nu au substratul nădejzii, care este *credința*. Această afirmare reclamă explicare sub raportul împrejurărilor create de războiu.

E o împrejurare constatată, că pentru a avea liniștea necesară, bărbatul plecat la oaste trebuie să aibă credința nerăsturnabilă, că și-a lăsat soția, pruncii și averea în mâni de încredere; trebuie să fie convins, că relațiile de încredere între cei rămași acasă și cei plecați, sunt cele mai armonice. Dar vai, de câte ori am auzit vorbindu-se despre slăbirea raporturilor conjugale, de câte ori se dă ocaziunea a vedea, că luxul dus la extrem e o dovadă a slăbirii sfinteniei tainei căsătoriei. Și ce e mai mult, deja și în cercuri sociale, fără caracter bisericesc, încep să discute, cum s'ar putea reintegra raportul vieții conjugale, în cazurile când acela s'a desechilibrat. Nu-i mirare, dacă între așa împrejurări e greu să predici ca preot despre credința creștină. Iar dacă nu predicăm despre credință, nu putem predica despre nădejde, dat fiind, că nădejdea are ca temelie credința.

E pusă la grea încercare credința în Dumnezeu și în răsplata lui, pentru că oare un om cu adevărat credincios e capabil să caute a se îmbogăți pe spatele altora și astfel să dea cauză forurilor judiciare civile a pedepsi pe cei ce fac uzură și subapă la temelile statului și a societății? Intre astfel de stări, situația unui preot e foarte dificilă. Va fi problematic rezultatul său, pe terenul vieții religioase morale a credincioșilor, dacă încă înainte de război nu a expus adevărurile credinței în Dumnezeu.

Să se ocupe dar acum preotul în predicile sale cu expunerea învățăturilor bisericii despre credință? Numai afirmative putem răspunde la întrebarea aceasta. Vom cuvânta prin urmare la cazuri date despre credință, dar fără a întrelăsa a împreună expunerea cu datoria creștinului de a face fapte bune. Deci nu va fi destul să sbiciuim faptele rele, cum se face lucrul acesta în multe cazuri. Nu! E necesar să expunem în mod dogmatic respectivul adevăr al credinței, și numai apoi să facem moralizare. Aceasta din motivul, că a moraliza prea mult, mai ales în aceste timpuri, însemnează a lăsa nemângăiată turma încredințată spre păstorire.

Datorința noastră rezidă tocmai în mângăierea credincioșilor loviți de neajunsurile războiului. E ușor de în-

teles prin urmare, că în vremile aceastea scopul de căpetenie al unei cuvântări bisericești nu poate fi tratarea diferitelor adevăruri ale credinței. Da, și aceasta. Însă acum credincioșii au nevoie de mângăiere, și în chipul acesta mai ales despre nădejde va trebui să predicăm, atunci când predicăm în legătură cu războiul.

Din predicile publicate pe alocurea la noi în legătură cu războiul se poate întrezări tendința aceasta de a mângăia poporul. Dar cum? Prin înșirarea fără capăt a grozăviilor războiului, pe cari și așa bine le știu credincioșii. Ei bine, sistemul acesta de a cuvânta e greșit. Aceasta din mai multe motive. Mai întâi nu cadrează cu regulile omiletice, ca să se facă o introducere prea lungă, în care se descriu urmările dezastruoase ale războiului, fără a cruța pe cei rămași acasă. E ușor să storci lacrimi din ochii credincioșilor în felul acesta, dar aceasta nu însemnează, că predica i-a și ușurat și mângăiat și nu însemnează, că celce purcede așa în cuvântările sale, a stors lacrimi în baza aptitudinilor sale de predicator. Pentru că vorbind credincioșilor despre grozăviile războiului, și fără folosirea regulilor omiletice e ușor a face pe ascultători să-i podidească lacrimile.

E greșit un astfel de procedeu și din motivul, că nu se ține cont de împrejurarea, că predica e menită a fi *instructivă*, a înmulți cunoștințele vieții religioase a omului. Prin înșirarea fără sfârșit a atrocităților războiului nu îmbogățim sufletul credincioșilor, ci mai mult îi atingem ranele, pe cari trebuie să i le alinăm. De aceea e de mare interes să stabilim un dreptar, care să fie dător de măsură cu ocaziunea rolului preotului pe amvon în decursul războiului. Datorința lui e să cuvânteze despre *credință*, *dragoste* și *nădejde*; însă este evident, că fiind vorba de alinarea suferințelor, *nădejdea* e cea mai aptă de a liniști inima obidită a omului.

După învățătura scriitorilor bisericești despre virtutea nădejzii atunci trebuie să predicăm, când mintea noastră e destul de desvoltată și avem destule cunoștințe despre această virtute și despre motivele ei. Mai departe, în timp de mizerie și când nădejdea e expusă celor mai grele ispite, apoi cu ocaziunea luării tainelor, la anumite momente de caracter extraordinar de dureros din viață și în sfârșit în ceasul morții.

Cinci împrejurări sunt deci scoase la iveală. Din toate se poate observa, că vremile de azi corăspund mai mult ca ori și când acestor cinci momente. Doar acum sunt cele mai mari ispite împotriva speranței, acum sunt cazurile celor mai mari dureri, și iarăși acum sunt cele mai multe cazuri, când bate ceasul morții. Am lăsat anume la o parte pe cel dintâi din aceste cinci momente. L-am lăsat, pentru că tocmai el ne va servi ca punct de mângăiere în expunerile viitoare.

Am amintit, că nădejdea are la temelie credința. Cel lipsit de credință nu poate să aibă nădejde. Celce nu crede în Dumnezeu, acela nu mai are nădejdea răsplătirii din partea unei ființe Atotdrepte și Atotștiutoare.

Nădejdea stă în strânsă legătură mai ales cu credința în nemurirea sufletului. Ideea existenței unei alte lumi însoțește totdeauna pe om cu dorințe, cu nădejde și cu îngrijorare. Precum zice marele apologet Hettinger în scrierea sa: *Apologie des Christenthums I. pag. 393*, negarea nemuririi sufletului nimicește nădejdea omului. Tot așa lipsa de credință în semenii noștri și ajutorul lor, ne despoaie și de încrederea în afabilitatea altora de a ne sta într'ajutor în cazuri de lipsă. Nu mai contăm la puterile de aproape, dar atunci suntem vrednici de milă, căci omul singuratic în fața atâtor dușmani nu poate ajunge la liman!

Din Austria. Ideea formării unui consiliu de stat, în scopul modificării constituției austriece, a fost abandonată. N'au acceptat-o nici germanii, nici negermanii. S'a născut apoi o nouă idee, din partea deputatului român bucovinean *Onciul*, de a se constitui o comisiune parlamentară pentru revisuirea constituției, compusă astfel, ca reprezentanții naționalităților negermane să formeze în ea majoritatea, dar nici propunerea aceasta nu e acceptată de germani, cari ar dori să pună cumva de nou mâna pe conducere, și nu e acceptată nici de cehi, cari vreau să rămână chestia aceasta neresolvată, până la întrunirea conferinței de pace. Ei insistă adevărat pe lângă autonomia lor națională, în cadrele căreia să fie băgați însă și slovaci din Ungaria!

Crisa din Germania. S'a ținut încă un consiliu de coroană în Berlin, la care a participat și moștenitorul de tron, chemat dela front, rezolvare însă totuși nu s'a dat până în momentele scrierii acestor șire crizei din imperiul german, care a fost provocată atât de politica internă, cât și de cea externă a guvernului. În politica internă s'a făcut un pas nou spre aplanarea divergențelor, prin proclamarea împăratului Wilhelm, în care se promite iarăși introducerea votului universal în Prusia; în politica externă însă se pare că ajungerea la vreo înțelegere se lovește încă de mari greutăți. Situația e acum aceea, că dacă se acomodează cancelarul dorinței și voinței majorității parlamentare în privința precisării clare a scopurilor de război urmăriți de Germania, atunci el va rămâne și pe mai departe în post, în caz contrar va trebui să plece. *La încheierea foii primim știreă, că domnul Bethmann-Hollveg, cancelarul german, a demisionat, și că Împăratul Wilhelm i-a acceptat demisia.*

Instalarea comiților supremi.

În urma schimbării guvernului, s'au făcut și se fac schimbări mari și în corpul comiților supremi, cari sunt totdeauna oameni de absolută încredere ai guvernului. Introducerea în oficiu a comiților supremi s'a făcut în trecut cu anumite festivități, cari în parte sunt suspendate pentru comiții supremi numiți din partea noului guvern, prin ordinațiunea ministrului de interne *Ugron Gábor*, dată în una din zilele trecute, și în care se spune, că cu considerare la starea de război în care se află țara, instalările comiților supremi să se facă de astădată cu posibila evitare a cheltuielilor mari, având ele se decurgă cu demnitate, dar în mod cât se poate de

simplu și lipsite fiind cu totul de obiceiurile *banchete*. În privința aceasta se cuprind în ordinațiune următoarele: «Ce privește banchetele obiceiuite la astfel de ocaziuni, declar cu apăsare, că acum, când chestia aprovizionării pricinuește grijă foarte mare, atât autorităților, cât și păturilor largi ale populațiunii și când în privința aceasta tocmai acum trecem prin cele mai grele zile ale anului, nu află de admisibil, ca astfel de banchete peste tot să fie aranjate». — Deci banchetele vor lipsi la instalările noilor comiți supremi, dar nu vor lipsi vorbirile pline de laudă și de preamărire la adresa noilor șefi ai municipiilor, ci acestea vor răsună și de astădată în toate salele municipale, pentru că instalarea comiților supremi se face în fața reprezentanțelor municipale, întrunite în câte o adunare extraordinară.

Din dieta țării.

După o pauză de câteva zile, dieta ungară și-a continuat Marți activitatea. Ședința a fost deschisă la orele 4 fără un sfert după amiază, prin prezidiul camerei *Szász Károly*. După comunicările făcute din partea prezidiului, ministrul de finanțe, *Dr. Gustav Gratz*, a prezentat dietei un proiect de lege urgent, despre un împrumut cu premii (un fel de loterie cu losuri de câte 40 coroane), pentru scopurile ajutorării de război și ale promovării binelui poporului. Se predă comisiunii financiare. Deputatul *Rakovszky Ivan* a prezentat apoi raportul comisiunilor financiare, administrative și judiciare, asupra proiectului de lege despre crearea de ministere noi. Se declară urgența și proiectul se pune la ordinea zilei pentru ședința următoare. Deputatul *Holló Lajos* vorbește în chestie personală, apoi se constată, că sunt anunțate trei interpelări pentru ședința proximală și ședința se încheie la orele 4 după amiază.

Ședința de Mercuri, 11 Iulie n. s'a deschis la orele 3 și jumătate după amiază. President *Szász Károly*. Se fac comunicările obiceiuite, apoi deputatul *Beck Lajos* prezintă raportul comisiunii asupra proiectului de lege referitor la împrumutul cu premii și asupra proiectului de lege despre modificarea unor dispozițiuni din legea referitoare la valută. Se anunță urgența pentru ambele proiecte de lege. Deputatul *Hegedüs Kálmán* depune jurământul ca membru al comisiunii de incompatibilitate, apoi se dă cuvântul deputatului *Madarassy-Beck*, care și rectifică unele păreri rău înțelese din interpelarea sa din urmă. Nu s'a declarat atunci de contrar al păcii; e pentru pace, dar pentru o pace dreaptă! Contele *Károlyi Mihály* se bucură, că antevorbitorul a constatat necesitatea propagării ideii păcii. Pacea nu trebuie se fie însă numai dorită, ci trebuie să se și lucre pentru ea. Aprobă și salută politica externă a contelui *Czernin*, care e clară și pacifistă, nu ca a cancelarului german, care a fost atacat în parlamentul german cu mare asprime, imputându-i-se, că lupta cu submarinele a pricinuit intrarea Americii în război. Pacea e o chestie care privește toate popoarele. Pacea trebuie se aducă o mulțumire generală, de aceea ea e posibilă numai pe bazele unei politici democratice. Din acest motiv e necesară și democratizarea Germaniei. Cu cât sunt mai democratice guvernele statelor, cu atât mai cu eficacitate se poate lucra în favorul păcii. (Aprobări).

Se intră în ordinea de zi. Deputatul *Rakovszky Ivan* recomandă spre primire proiectul de lege despre crearea celor patru ministere noi, fără portofolii, pentru durata războiului. Vorbește la obiect deputatul *Hegedüs Loránd*. Nu e convins despre necesitatea creării de ministere noi. Arată, că sunt alte lucruri de făcut din partea noului guvern, cu mult mai

urgente, decât înmulțirea numărului miniștrilor. Trece la chestia dreptului electoral și declară, că a fost totdeauna aderent al votului universal, dar la noi nu e sosit timpul pentru introducerea lui. Eroilor dela front să li se asigure existența independentă, ceea ce e mai mult decât votul universal. Nu recunoaște egala îndreptățire a naționalităților. La noi naționalitățile au destule drepturi, prea mari. Regularea chestiei de naționalitate nu se poate face înainte de a se rezolva chestia institutelor naționaliste de bani, precum și chestia influenței politice și culturale a celor două biserici ortodoxe. Se ocupă și cu alte chestii și declară, că nu ia parte la votarea legii din desbatere.

Deputatul Cserny Károly se ocupă cu stările de lucruri din Austria, polemizează cu contele Andrassy Gyula și declară, că primește proiectul de lege.

Deputatul (sas) Dr. Guido Gündisch ar fi dorit să se spună în motivare, ce se înțelege sub ministru fără portofoliu, fiindcă noțiunea aceasta e nouă în dreptul public ungar. Dorește, ca unul dintre noii miniștri să fie încredințat cu reconstruirea ținuturilor cari au fost invadate de dușman. Înșiră ce ar avea de lucru acest ministru și declară, că primește proiectul de lege.

La orele 7 se întrerupe discuția și ministrul president, contele Esterházy Móritz, ia cuvântul pentru a răspunde la interpelația din rândul trecut a deputatului Madarassy Beck, în chestia politice externe a monarhiei. Declară, că guvernul e pentru politica de până acuma de strânsă alianță cu Germania; și dacă unul ori altul, dintre cei ce sprijinesc actualul guvern, mărturisesc alte păreri și alte convingeri, o fac aceasta în numele lor propriu și sub răspunderea lor personală. În afacerile interne ale Austriei guvernul ungar nu se poate amesteca și nu se va amesteca. Reguleze și trebile cei de dincolo de Leitha așa cum vreau. Când va fi vorba însă de clatinarea temelilor dualismului, guvernul ungar își va ridica cuvântul, pentru că aceasta nu mai e afacere internă a Austriei, ci afacere comună. Accentuează de nou necesitatea creării dreptului democratic electoral, reclamat de învățăturile scoase din război.

Interpelantul Madarassy-Beck ia cu liniștire răspunsul la cunoștință. Asemenea și casa. Urmează interpelarea deputatului Farkas Pál adresată ministrului de justiție în chestia intenționatei revisuiri a legii dela 1915, despre procedura accelerată în procese pentru vătămarea intereselor conducerei de război și pentru abuzuri servășorii la lăfărie pentru armată. Ministrul de justiție Dr. Vázsonyi Vilmos răspunde, dând lămuririle necesare. Interpelantul și dieta iau răspunsul la cunoștință. Ședința se încheie la orele 8 seara.

În ședința de Joi, 12 Iulie, deschisă la orele 4 fără un sfert după amiază și prezidată de domnul Szász Károly, presidentul camerei, s'a continuat desbaterea asupra proiectului de lege despre crearea ministeriilor nouă, făcându-se întâi comunicările obicinuite. A vorbit la obiect deputatul Okolicsányi László, care dorește de mult crearea unui ministeriu de comunicațiune. Crearea ministeriilor fără portofoliu o ține însă de prisos și fără scop. Și dacă totuși primește proiectul din discuție, se întâmplă din motivul, că cu

considerare la raporturile grele de astăzi nu vrea se facă guvernului greutate.

Vorbește apoi deputatul slovac Ferdinand Juriga. Critică activitatea guvernului contelui Tisza, care nu a persecutat pe slovaci, i-a lăsat să trăiască, drepturi însă nu le-a dat. Reclamă dreptul electoral universal, egal și secret, și speră, că guvernul nou va rezolva și problema grea a limbei, chestia de naționalitate. Cere executarea onestă a legii de naționalități, așa cum pretinde democrația. Primește proiectul de lege din discuție.

Rostește contele Stefan Tisza o vorbire mai lungă, în care se estinde asupra tuturor chestiilor mari dela ordinea zilei, iar după el vorbește ministrul de interne Ugron Gábor și apoi contele Esterházy Móritz, ministrul president, și proiectul de lege se votează, în general și pe articole. Se votează și legea despre împrumutul cu premii și ședința se încheie la orele 8 seara. Vineri ambele proiecte au fost votate și în a treia cetire, și s'au trimis spre votare și casei magnaților, care țin ședință Sâmbătă, în 21 Iulie n. Dieta s'a ajurnat apoi până în Octomvrie.

Din camera franceză. După mai multe ședințe secrete, în cari a fost criticată cu toată asprimea și condamnată conducerea armatei, pentru greșelile săvârșite cu ocaziunea începerii ofensivei din Aprilie, — în ședința publică de Sâmbătă seara (7 Iulie n.) camera franceză a votat de nou încredere guvernului presidat de domnul Ribot, cu 358 voturi contra 135. La propunerea de încredere s'au fost făcut mai multe amandamente, cari însă toate au fost respinse, cu 261 voturi contra 226. Greșelile săvârșite de Briand și de generalul Nivelle au fost însă stigmatizate. După votarea încrederii, domnul Ribot a luat cuvântul și a căutat să scuze oarecum greșelile constatate și s'a încercat să resfire și pesimismul care a început să se lătească în țară. Ofensiva franceză din Aprilie nu poate fi considerată de nesuccesă, spunea dl Ribot, pentru că ea a adus favoruri și glorie armatei franceze, deși acestea au fost scump plătite. S'a plâns apoi domnul Ribot, că de trei ani Franța poartă sarcina cea mai grea a războiului; dar acum a sosit momentul de a se cădea la înțelegeri cu aliații în privința împărțirii mai drepte a sarcinilor războiului. A condamnat în urmă domnul Ribot agitațiunile puse la cale în favorul păcii de agenții streini, cari fac propagandă în Franța pentru pace, împărțind foi volante și mituind gazete; și a admoniat pe toți, să se ferească de cursele puse de acești agenți, mai bine decât directorul unei gazete, la care a fost găsit un șec despre o sumă mai însemnată, de proveniență streină, și în contra căruia s'a început cercetarea, confiscate fiind toate registrele ziarului. — Comunicările acestea din urmă au făcut penibilă impresie asupra deputaților.

Crisa germană și antanta. Știrea despre izbucnirea crizei politice în Germania a fost primită cu viu interes în statele aparținătoare antantei, mai ales în Franța și în Anglia, unde ea a devenit chestie de prima ordine, pusă deasupra tuturor celorlalte, chiar și deasupra purtării războiului.

S'au așteptat adevărate mari prefaceri politice în Germania, în legătură cu criza aceasta, — se credea, că se va face un pas energetic spre democratizarea imperiului german, ceea ce ar fi netezit binișor calea spre o înțelegere oarecare, pentru a se putea ajunge la legarea păcii. Pentru că antanta numai cu o Germanie democratizată vrea să stee de vorbă în chestia păcii! Aceasta s'a spus de mult și reiese și din următoarele păreri ale unei gazete mari engleze, după cum se afirmă, guvernamentale, părăreri lansate acuma, în legătură cu evenimentele din Germania: «Prima peatră demarcată pe drumul care duce la pace este aceea, — scrie gazeta engleză, — ca germanii să se elibereze de grandomanie și să eserceze critică sănătoasă asupra lor și asupra guvernului lor. Dacă se va întâmpla aceasta, e posibil, ca evenimentele să se succedă mai cu grabă, decum se putea crede până acuma. De ar putea străbate glasul nostru până la poporul german, n'am putea să-l repetăm din destul, că noi purtăm război în contra spiritului prusian și în contra sistemului din Prusia; și deși nu putem să prescriem poporului german cum are să se guverneze, putem totuși să-i spunem, că garanțiile de cari avem necesitate la încheierea războiului vor fi cu mult mai grele, când vom avea de a face cu o Prusie nereformată, decât atunci, când am pertracta cu o Germanie liberă, în care putem avea încredere». — Cu alte cuvinte, englezii îndeamnă pe germani să facă și ei aceea ce au făcut Rușii: revoluție și detronare! Numai cât germanii sunt oameni croiți din altă stofă, nu ca cei din Rusia!

Vorbirea deput Dr. Nic. Șerban, rostită în ședința din 23 Iunie a dietei.

(Fine).

Onor. Cameră! Aceste chestii sunt mult mai vechi și mult mai complicate, în mare parte rezultatele unei politici false a monarhiei noastre. Am reamintit la începutul discursului meu și acum stabilesc din nou un fapt, că după ce am fost depărtați din toate funcțiile de stat și administrație, nu ne-au rămas decât două cariere: medicina și advocatura. De aceea generația tânără, care a terminat studiile, mai ales dela 1880 încoace, a trebuit să plece în România și să-și caute existența unde a găsit-o. Numărul acestora este de zeci de mii. Nimeni din ei, credeți-mă, domnitor, nu s'a despărțit cu drag de patrii și de patrie.

Dep. Farkas Pál: Nici Goga?

Dep. Nicolae Șerban: Și poate cineva afirma, că aceștia ar fi influențat în prima linie dispoziția contra noastră?

Dep. Farkas Pál: Goga a fost ales!

Dep. Nic. Șerban: Cea mai mare influență a avut-o nenorocita noastră politică externă. N'am nevoie de o motivare mai largă, când stabilesc, că politica noastră, începând dela unirea principatelor române, alegerea Regelui Carol, congresul din Berlin și până la revizia păcii dela București, — și atunci România era încă aliata noastră, — a fost totdeauna în contradicție cu aceea a României.

O voce din dreapta: Și a avut deplină dreptate!

Dep. Nicolae Șerban: În loc să ne fim dat osteneala, să asigurăm prosperarea popoarelor balcanice sub egida Austro-Ungariei, noi am protejat când pe unul, când pe altul, și am lovit pe unul în paguba celui alt prin denunțarea convențiilor vamale și comerciale. Unde am fi astăzi, ce poziție ar fi avut monarhia în războiul mondial, dacă toate statele balcanice ar fi fost sub prestigiul nostru; așa însă, azi-mâne vor trece alții peste trupurile noastre și vor pune mâna pe Balcani. Și când România ne-a declarat război și a năvălit în patria noastră, și faptul acesta ni-se pune în spinarea noastră, adăugând acele pustiiri ne mai auzite, cari au fost săvârșite de armata română. Eu nu voiesc să susțin, că armatele române n'au făcut pagube, dar stabilesc, că pagubele mari ce le-au suferit comitatele respective, au fost în mare parte pricinuite de refugiați, apoi de cei rămași acasă, în parte chiar de armata noastră și în cea mai mare parte de aliații noștri. (Mișcare). Nu aduc toate acestea pentru faptul, că și când aș voi să apar armata română, ci fiind aceste fapte constatate, cade dela sine una din bazele acuzărilor aduse contra noastră. Apoi, onor. Cameră, găsesc că nu este nici motivat și nici drept, ca să ni-se făurească acuzarea de trădare și să se uite toate vitejiile și jertfele noastre în acest război, pentru faptul, că cu ocazia fugii și urmăririi armatelor române, mai mulți profesori, popi, notari și alți câțiva din cercurile mai inteligente ale comitatelor Făgăraș și Brașov au plecat odată cu armata română. Nu e vorba nici de mii și poate nici de sute, cari au plecat cu armata română. Deci întreaga chestie nu e de așa importanță.

Și încă ceva, onor. Cameră. Sub invazia română nu i-s'a strâmbat măcar un fir de păr vre-unui maghiar, de către românii din patria asta. (Protestări și zgomot.) Din contră, unde au putut, au protejat pe fiecare maghiar în parte. Așa de exemplu s'a întâmplat în Hosszufalu (comitatul Brașov), că au voit să împuste pe un morar săcui. O doamnă română, care îl cunoștea, s'a dus la colonel și l-a rugat în genunchi, să-l ierte, și nici nu i s'a făcut nimic. Când însă armata română a fost silită să fugă, doamna aceasta a fost arestată pe motivul, că de unde a avut influență asupra colonelului român?

O voce din dreapta: Vorbiți, vă rog, despre cei 600 maghiari, cari au fost împușcați.

Dep. Nic. Șerban: Eu, care cunosc, ca să zic așa, personal aceste două comitate, pot spune cu conștiința împăcată, că acei cari s'au refugiat cu dușmanul, s'au dus parte de frică, parte siliți, parte duși de inimic, dar în nici un caz cu scopul de a trăda, pentru că s'au refugiat femeii, ai căror bărbați luptă pentru patrie. Cei refugiați au lăsat aci avere, femei, copii și cari numai au putut, au și venit îndărăt. Apoi, onor. Cameră, rog a lua în considerare și faptul, că în aceste două comitate numai populația maghiară și germană a primit ordin de evacuare, iar populația română nu numai că n'a primit, ci chiar i-a fost împiedecată plecarea, precum și în Brașov. Și cu ce lipsă de serioșitate s'a făcut evacuarea, se vede și din faptul, că în prima linie au plecat autoritățile.

Dar să zicem chiar, că acei cari au plecat cu armata română, sunt vinovați;

FOIȘOARA.

Biserica armeană.

(Urmare).

Condițiile, pe care le propune Nerse în vederea unirii sunt pe cât de raționale, pe atât și de creștinești. «Noi Vă rugăm, zice el, ca atunci, când va sosi vremea să deliberăm asupra acestei afaceri, voi să nu primiți explicările noastre așa, cum stăpânul primește explicarea unui sclav; ca noi să fim obligați să ascultăm expunerea greșalelor noastre fără a ne încumeta să arătăm pe ale voastre. Dacă acest procedeu poate fi tolerat în afacerile acestei lumi, el nu poate fi primit în afacerile spirituale.

«Deși sub raportul avantajilor din lumea aceasta, voi ocupați rangul cel mai înalt, deși întreceți toate popoarele în înțelepciune, totuși înfățișați din punctul de vedere al grației spirituale toți credincioșii întru Isus Cristos: cei mici și cei mari au, după cuvintele apostolului, aceleași drepturi».

Evlaviosul și învățatul primat al Armeniei dă în scrisoarea sa câteva reguli despre chipul cum să se rezolve chestiunile despre autoritățile, cari au să se rostească în ultima instanță, despre isovoarele, din care să scoată argumentele. «Noi suntem, — zice el, — două ziduri despărțite; să punem, pentru aceste două ziduri, aceeași peatră fundamentală: pe Isus Cristos; să

luăm de conducători ai noștri scrierile apostolilor și ale prorocilor, precum și tălmăcirile doctorilor ortodoksi ai bisericii. Credința, pe care acești judecători vor cunoaște-o de adevărată și conformă cu judecata lor, această credință să fie primită fără împotrivire; însă în ce privește doctrina, tradițiunea, care n'ar fi conforme cu aceste învățăminte, fie că ar fi ale noastre, fie că ar fi ale voastre, noi suntem datori să le părăsim!

«Cercetarea și discuția, pe care voim să le începem, nu trebuie să fie niște contraziceri și subtilități fără folos, cum s'a întâmplat aceasta până în ziua de astăzi; în decurs de prea multă vreme acest procedeu n'a adus bisericii nici un câștig, el i-a adus mai curând stricăciune. Celce pentru a învinge pe adversarul său și pentru a câștiga aplauze, inventează cuvinte nouă, este mai curând un traficant de vorbe, decât un slujitor al lui Dumnezeu; mai curând lovește membrele mortificate ale lui Cristos, în loc să le nutrească».

Citind scrisoarea lui Nerse, nu putem decât să admirăm spiritul lui înalt, dragostea lui de pace, înțelepciunea, largimea vederilor sale. Toate aceste calități erau potențate într'ansul de umilință, care se desprindea din toată această scriere, și care se manifestă mai ales la sfârșitul ei: «Dacă lipsește ceva în această scriere, zice el, învățații vostri vor pune dela ei.»

La această scrisoare catholicosul Nerse

¹ Ibid. p. 165, 173.

adaose o mărturisire de credință amănunțită. Împăratul trimise aceste documente sinodului din Constantinopole, presidat de patriarhul. Impresiunea pe care o produsă ele, a fost foarte favorabilă; animozitatea dintre cele două biserici se slăbi; disputa deveni cu puțință. Din nenorocire, s'a pierdut prea multă vreme cu inutile schimbări de vorbă. Împăratul trimise catholicosului doi învățați: pe doctorul Florian și pe arhimandritul Ioan Outmann. Istoricul discuției, pe care acești delegați o avură cu Nerse, a fost prea școlastică; cu toate acestea patriarhul trase din ea mult folos.

«Noi avem astăzi, zice el, o noțiune mai exactă despre dogmele bisericii grecești, câtă vreme mai înainte, amăgiți de oarecari ignoranți, cari se țineau de greci, aveam credința, că voi ați împărtășit opiniile lui Nestorie. Voi încă, induși în eroare de niște transfugi, v'ați fost scandalizat și ne-ați luat pe noi drept sectari ai lui Eutiche. În urma unei examinări serioase, e cu totul evident, că voi sunteți departe de a admite despărțirea naturilor, propoveduită de Nestorie; și noi suntem departe de confusiunea adoptată de Eutiche. Noi ne-am apropiat binișor în ce privește adevărata mărturisire de credință».

Catholicosul se codi să-și dea ultima hotărâre, pentru că nu avea împrejurul său pe episcopii și doctorii armeni; el se mulțumi să trimită la Constantinopole o nouă expunere de credință, care a fost aflată foarte ortodoxă și plină de evlavie. Doctorul Florian fu din nou trimis în Ar-

menia pentru a încheia discuția în anumite întrebări, nelămurite încă în mod îndestulitor. În toial acestor acțiuni, catholicosul Nerse a murit; negocierile continuă sub următorul său, Grigorie al IV-lea, care încă era prieten al păcii. În sfârșit, după 17 ani de negocieri și de lămuriri, pacea a fost scrisă în sinodul din Gromkla, care a fost ținut în ziua de Paști, 1179.

III. Pacea n'a fost de lungă durată; scrisoarea lui Grigorie al VII-lea cu privire la azyrne; nouă dispute, în cari nimic nu e lăsat la o parte, afară doar de adevăr și sinceritate.

Unirea între biserica armeană și cea grecească, scrisă la Gromkla (în anul 1179), n'a fost de durată lungă și nici n'a fost primită de întreg poporul armean. Vechea rămășiță de rivalitate națională își aducea neîntrerupt roadele sale, și împiedeca, ca acordul cu privire la dogme să nu prindă rădăcini sub înrăurirea căldurii blânde și dătătoare de viață a dragostei. Legătura politică, care unea imperiul bizantin și Armenia, se slăbi în epoca aceasta. Printr'o hotărâre nepătrunsă a proniei, țara Gaikanilor a trebuit să treacă succesiv sub jugul mai multor cuceritori.

Liberată de sub apăsarea Persilor, ea trebui să facă parte din împărăția bizantină; și când aceasta din urmă ajunse a nu-și mai putea apăra întinsele ei posesiuni, Armenia fu împărțită în mai multe bucăți. O parte fu supusă Persilor, cealaltă vecină cu Siria căzu sub jugul Sarrasinilor;

să vedem ce s'au întâmplat cu cei rămași acasă? S'au bucurat oare aceștia de vreo protecție? Nu, domnilor. Preoții, învățătorii și notarii rămași aici au fost închiși, duși înaintea tribunalelor marțiale, mulți din ei au fost condamnați pe ani, alții sed de 8—9 luni în închisoare, răbdând foame și frig și încă până astăzi nici n'au fost înțrebați măcar cum îi cheamă. Numărul acestora este de mii. Sunt închise și femeile și fete de 14 și 12 ani. Și știți d-voastră cine sunt acești arestați? Sunt femeile, copiii și în cea mai mare parte părinții eroilor cari luptă la Isonzo și în Bucovina. Și știți care e vina lor? Că au dat inimicului de mâncare, sau că au vorbit cu el, sau chiar că s'au uitat numai la el. (Mișcare și zgomot).

O voce: E vorbă cum s'au uitat.

Dep. Teodor Mihali: Nu este corect a se face glume în asemenea chestie.

Dep. Nic. Șerban: Imi pare rău, că n'am adus cu mine mai multe foi ilustrate, arătând cum au fost primite armatele noastre în Volhinia și chiar în București. De altfel cred, că le-ați văzut și d-voastră. Nu poate fi cineva acuzat de trădare, fiindcă a stat de vorbă cu inamicul. În cele două comitate sunt detectivi, cari ca să nu meargă la front, descoperă ziua și noaptea trădători. Nu se dau îndărăt dela nimic și dacă nu pot obține în alt chip vre-un rezultat, încep cu bătaia trupestă. Nu vi se pare d-voastră lucru suspect, că faptele acestea s'au întâmplat numai în comitatele Făgăraș și Brașov, când românii au invadat și în alte locuri: prin trecătoarea Ghimeșului, în Petroșeni, Orșova, Sibiu?

Dar mai avem și altă plângere. În Ungaria, dela dualism încoace, am avut o singură instituție, care a corespuns menirii și pe care eram toți mândri, asta a fost justiția noastră. Dar acum se vede, nici ea n'a rămas nealterată. Când s'au dat în competiția Curiei hotărârile în chestia validității alegerilor, atunci s'a dat prima lovitură justiției. Prin legea adusă pentru accelerarea procedurii, s'a răsturnat cu totul autoritatea judecătorească. Procurorilor regali li s'a dat autoritate polițienească, iar aceștia abuzând de împuternicirea dată, au înjosit și justiția. Nu e oare absurd lucru, ca atunci, când un bănuț este achitat cu o sentință, și tribunalul ordonă liberarea lui, să vie procurorul — onoare excepțională — și să țină mai departe arestat pe cel bănuț? Dar nu numai atât, chiar dacă Curtea de apel (tabla regală) îl achită, vine procurorul și cere internarea persoanei din chestiune. Și acum voiți d-voastră, ca restrângând bazele materiale, să vătămășiți și mai mult cea mai bună din instituțiile noastre?

Mai avem și o altă plângere. Mii de oameni au fost duși dela căminurile lor și internați în diferitele părți ale țării, unde vegetează în cea mai mare mizerie. Dacă d-voastră nu sunteți convinși, că cele ce spun sunt în totul, sau în parte adevărate, atunci am o singură cerere către domnul ministru de interne, regret că nu este aci. Anume i-aș spune: Excelență! Ești încă în floarea vârstei, descendentul unor strămoși mari și nobili, fiu al Ardealului și copil iubit al lui, ia cu tine mai mulți din diferitele partide, chiar și dintre cei mai intransigenți, și du-te cu ei împreună de vizitează comitatele pustiite ale Ardealului. Privește acolo în jurul tău și te vei

înșuși centrul Armeniei fu amenințat de cătră Mongoli. Niște împrejurări atât de jalnice nu puteau favoriza nici unirea Armenilor cu Grecii, nici înțelegerea între diferitele părți ale acestei națiuni nefericite. Cuceritorii ei cei noi nu cugetau, decât să depărteze pe supușii lor cei proaspeți, pentru a nu zice pe sclavii lor, de vechii lor frați în credință. Despotismul a luat totdeauna de principiu: *Divide et impera*, (Împarte pentru a porunci).

Creștinii apusului se bucurau în vremea aceea de o putere mare. Pe urma stabilirii feudalității, papii câștigaseră o influență mare și chiar drepturi de suzeranitate asupra mai multor state. Striviți sub apăsarea necredincioșilor, creștinii din răsărit își întoarseră privirea spre Roma.

Cetatea papală era de vreme îndelungată un loc de refugiu pentru toți nemulțumiții țărilor orientale.

Căți anul 1079, un oarecare Machar, un om de caracter neliniștit, alungat din Armenia din pricina noutății învățăturii sale, se duse la Roma și se puse sub protecția lui Grigorie al VII-lea. Pentru a-și justifica ideile stranie, care scandalisau pe Romani, refugiatul armean susținea, că părțile sale erau conforme cu doctrina bisericii țării sale. Ingrijit de cinstea bisericii sale, arhiepiscopul din Simade, în Frigia, trimise la Roma un preot cu numele Ioan, pe care îl însărcină să dea, despre credința bisericii armenice, lămuriri necesare. Noi nu știm, dacă papa a fost mulțumit cu aceste explicații ale delegatului orien-

convinge de exactitatea spuselor mele. Apoi întors aci, nu vorbi tu, ci lasă-i pe ei să vorbească. Apoi să hotărască guvernul și apoi să roage pe Maiestatea Sa, bunul nostru Rege, să deschidă porțile închisorilor, să redea libertatea celor condamnați, și pe cei internați să-i trimeată la căminurile lor. Iar pe aceia, cari fie de frică, fie siliți, fie chiar din ușurință s'au refugiat cu dușmanul, de asemenea să fie lăsați acasă, la familiile lor. Înainte de toate însă cer, ca: Să aibe grijă guvernul, ca până la începerea tratativelor de pace, lumea mare să găsească aci o situație mulțumitoare, căci aceasta este în interesul tuturor dintre noi. Avem obligația aceasta către patrie și rege!

Proiectul de indemnizare îl votez.

Războiul.

În Galiția luptele se dau pe la Kalus, unde Rușii au îndreptat mai multe atacuri în contra trupelor noastre. Luptele sunt încă în curgere. La frontul român au fost ciocniri între trupele de recunoaștere. Înaintarea trupelor dușmane a fost împedecată. Pe celelalte locuri la frontul răsăritean e foc viu de artilerie. La frontul italian activitatea artileriei e mai moderată. În Macedonia bulgarii au respins încercările de înaintare ale trupelor sârbești. La frontul dela apus luptele decurg cu înverșunarea de mai nainte și cu succese pentru trupele germane, cari au intrat în mai multe rânduri în șanțurile dușmane, de unde s'au reîntors cu prizonieri și cu pradă însemnată. Activitatea submarinelor e cea de mai nainte, încoronată de bune succese.

NOUTĂȚI.

Noul cancelar german. În locul demisionatului *Dr. Bethmann-Hollweg*, căruia împăratul Wilhelm i-a adresat o călduroasă scrisoare de adio și i-a conferit steua cu conturile mari ale ordinului regesc de casă *Hohenzollern*, a fost numit cancelar al Germaniei domnul *Dr. Michaelis*, fost secretar de stat în ministeriul de finanțe.

Governorul Muntenegrului. Maiestatea Sa Împăratul și Regele nostru *Carol* a dispensat pe generalul de divizie *Victor Weber* din postul de guvernor militar al Muntenegrului și a numit în locul său pe colonelul *Henric* conte de *Clam Martinic*, fost ministru președinte austriac.

La front. Contele *Stefan Tissa*, înaintat din partea Monarhului la rangul de colonel, a declarat în fața întinilor săi amici, că în curând are să plece la front, pentru a lupta pentru tron și patrie.

tal, sau s'a folosit de el pentru a intra în legături strânse cu păstorii armeni. Ori cum ar sta lucrul, Grigorie al VII-lea scrisse arhiepiscopului, care îi trimisese pe preotul Ioan, o scrisoare, în care înșiră deosebirile, care existau între biserica armeană și cea a Romei. «Noi am aflat, zice el, că la Sfânta-Jertfă voi nu amestecați de loc apă în vin; că voi faceți Sfântul-Mir cu unt și că aprobați și cinstiți pe ereticul Dioscur din Alexandria. Deși preotul Ioan, deputatul vostru, ni-a spus, că n'ar fi așa, noi voim totuși, ca să ne scrieți, care este credința voastră în această privință, precum și despre alte lucruri asupra cărora ați putea avea oare-care îndoială.

Voim să știm și aceea, dacă voi primiți, cu întreagă biserică, cele patru sinoade generale, pe care sf. Grigorie le onora ca pe cele patru evanghelii, precum și pe al cincilea. Noi vă îndemnăm să nu mai adaogăți la Trisagion (Sfinte Dumnezeule) aceste cuvinte: *Care Te-ai răstignit pentru noi*, ca nu cumva să scandalisiți pe celelalte biserici.²

În sfârșit, continuați a celebra sfânta jertfă cu pâine fără drojii, și disprețuiți zadarnicele muștrări, pe care vi le fac Grecii, ca și nouă.³

¹ Supp. lib. XXIX n. 31.

² Greg. lib. VII, ep. VIII.

(Va urma.)

Foc în gara din Rákos. Un tren de marfă s'a ciocnit cu alt tren, din vina personalului de serviciu, în gara din Rákos, lângă Budapesta. Ciocnirea a avut de urmare o explozie, din care s'a născut foc și a ars cuprinsul tuturor vagoanelor din trenul de marfă, care aducea petrol, benzină și oleu din România, cu destinația pentru Germania. Paguba e evaluată la un milion de coroane. S'a deschis anchetă, pentru a fi stabilite responsabilitățile.

† *Dr. Alexandru Vasiliu*, avocat în Sibiu, a adormit în Domnul după scurte suferințe Joi, în 12 Iulie nou, în etate de 39 ani, și a fost înmormântat Sămbătă după amiez la orele 3, în cimiterul orașenesc din loc. Decedatul a scris și poezii succese hazlii și s'a bucurat în viață de multă simpatie. Fie-i țărana ușoară și memoria binecuvântată!

Poame bine plătite. Din 12 grădini ale fostului ministru președinte austriac, conte *Clam Martinic*, a fost pusă la licitație recolta de poame a anului acestuia. Pretul de strigare a fost stabilit în suma de 49.950 coroane, dar licitația a dat rezultatul de 82.915 coroane. Frumoasă sumă!

Batalionul morții. În Caucaz s'a format un batalion de voluntari, numit „batalionul morții,” cu deviza „numai decât în ofensivă.” Sunt în formațiune și alte batalioane, cu aceeași numire și cu aceeași lozincă.

Alcoolul interzis în America. Senatul american, cum se anunță din New York, a hotărât cu majoritate de voturi interzicerea consumării de băuturi alcoolice pe întreg teritoriul Statelor unite nord-americane. Excepție se face totuși la bere și vin, băuturi de acestea este permis să se vândă și de aici încolo.

Parlamentul Greciei Ziarul *Daily Telegraph* scrie că, parlamentul grecesc are să fie convocat pe ziua de 25 Iulie a. c.

Femei la front. Se vestește dela Petrograd: Un batalion femeesc, format în zilele trecute, a plecat acum la front sub conducerea unei femei, cu numele *Ocareva*, care a primit rangul de colonel.

Omorât de un șrapnel găsit. Dela Murăș-Oșorhei se anunță: *Alexandru Cerghezan*, băiatul funcționarului dela finanțe *Iustin Cerghezan*, dintr-o comunitate învecinată, a găsit pe câmp un șrapnel și a început să se joace cu el. Cartușul, în timpul jocului, s'a lovit de-o peatră, șrapnelul a explodat și a rupt băiatul în bucăți.

Avansare. De pe frontul din Galiția, unde luptă cu atâta eroism și regimentul sibian Nr 31 primim știrea, că M. Sa Regele a înaintat pe dl învățător din Cristian, *Isidor Dopp*, în mod excepțional, dela rangul de simplu caporal la rangul de cadet aspirant. O dovadă, că dl Dopp își face datoria cătră tron și patrie în modul cel mai conștiințiu; iar corpul învățătoresc al nostru numai mândri se poate cu un astfel de coleg. Iată un model de dascăl, care atât acasă în viața practică de învățător, cât și pe câmpul de onoare și-a făcut datoria cu multă conștiință.

Preot militar de pe câmpul de luptă ajutând meseriași. Parohul *Andrei Mol dovan* din Hendorf (protop. Sighișoara), acum preot militar la reg. de inf. 64 (Feldpost 385), cu prilejul împlinirii la 19 Iulie n. 1917 a unui an dela moartea fiului său *Laurențiu*, a binevoit a dărui în numele său, al soției sale *Valeria Iuliana n. Suciu* și al copiilor săi *Olimpia* și *Cornel*, drent cunună nesperată pe mormântul decedatului, 50 cor., din cari câte 10 cor.: la Fondul Andrei baron de Șaguna pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor ostașilor căzuți pe câmpul de onoare; la fondul Episcopului N. Popea pentru masa învățăcelor meseriași; la fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare; la fondul Aurel Vlaicu pentru stipendiarea tinerilor meseriași în streinătate și la fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, toate ale Reuniunii meseriașilor noștri sibieni.

Transportare de internați. Cu ziua de 15 Iulie se începe transportarea supușilor străini, ai statelor dușmane, aflați în Milano. Sunt vreo patru mii de persoane, în mare parte copii și femei, care au să fie transportate dela nordul Italiei în părțile sudice ale țării. Între persoanele acestea se găsesse 614 supuși austro-ungari, pe cari guvernul italian îi va pune sub controlul poliției în localitățile, unde au să fie internați.

Contrabandiști surprinși. Ziarele clujene scriu: În timpul mai nou se pusesse în vânzare foarte mult tutun german, adus la Cluj. Bucata de țigaretă se vindea cu 30 de

filieri, iar țigările cu 1 coroană 20 filieri bucata. Poliția a aflat, că bucătarul unui tren-spital german, *Artur Sonnenfeld*, aduce tutunul cu sacii în Ardeal și-l fomagazinează într-o locuință din strada Elisabetă nr. 34. Finanții și jandarmii militari s'au prezentat la casa numită și au surprins pe contrabandiști, cari tocmă erau ocupați cu despachetarea sacilor de tutun. S'au confiscat 54 mii de țigaretă. Cercetarea s'a pornit.

Scolari din capitală în vilegiatură. Ministrul de interne, *Gavril Ugron*, a hotărât să trimită două mii de copii din Budapesta să se restaureze în lunile de vară, petrecând în comunele din diferitele părți ale țării. În comitatul *Bihorului*, cum se anunță din Oradea mare, vor sosi cel puțin două sute de școlari budapeșteni; pentru întreținerea lor contribuie și statul câte 25 coroane de fiecare copil. Oficiul de alimentare a țării se va îngriji, ca proviziile necesare de făină, zahăr și alte articole principale de hrană, să fie puse la dispoziția comitatului.

Epidemii și alte necazuri în Italia. Deputatul italian *Benardi* a vorbit, în ședința din 11 Iulie a camerei deputaților din Roma, despre nutirea mizerabilă a poporului italian, despre pustiirile îngrozitoare ale alcoolismului, despre insuficiența mijloacelor de apărare în contra epidemiilor și despre lățirea boalelor sexuale în Italia. *Benardi* a accentuat în deosebi, că muncitorii italieni se prăpădesc de pelagră cu miile în chinurile cele mai îngrozitoare; a cerut apoi dela guvern să ia măsuri, în scop ca fiecare sat al Italiei să aibe apă curată de beut. După aceasta vorbitorul a amintit, că de când a izbucnit războiul, în orașele italiene s'a răspândit tot mai mult marea păcat al falsificării de alimente. În anul 1793, — zice deputatul *Benardi*, — italienii n'au fost așa de cruțători cu domnii falsificători, cum sunt de cruțători astăzi: atunci, în veacul al 18-lea, uzurarii și falsificătorii de alimente erau pur și simplu duși la spânzurațoare... Astăzi, astfel de persoane, ar putea fi puse mai des la răcoare și la amende mai mari.

Teatru. Astăzi Marți, se dă opereta „*Hanni geht tanzen*”, iar mâine, Mercuri, opereta „*Die ideale Gattin*”. Începutul la orele 7 și jumătate seara.

Bioscopul Apollo. Reprezentațiuni se dau zilnic la orele 6^{1/2}, și 8^{1/2}, în Duminică și sărbători la orele 3^{1/2}, 6^{1/2}, și 8^{1/2}, seara în casa societății (Gesellschaftshaus). Programul pentru Luni și Marți e următorul: 1. „*Teddy și servitorul său*,” comedie în 3 acte. 2. „*Casa grozavienilor*,” povestire criminală în 4 acte.

Cărți și reviste.

Cărțile Poporului. Sub acest titlu s'au tipărit în editura ziarului „Calea Vieții” din Vulcan mai multe broșurele, din care ni se trimit următoarele: Despre apostolii mincinoși, de Nic. Brânzeu; Despre Biblie, de Septimiu Pona; Viers românești de pe pământul rus, de caporalul Aurel Găină; Viers de pe frontul italian, de Pompei Bălan; Degetul lui Dumnezeu, povestea unui tâlhar, de S. Popa; Viers de despărțire dela familie, de Petru Muti; Povestea dela moară și altele de *Lucian I. Pop*; Păcatul și pedeapsa, de *Ion Belu*; Visul căprului Nicolae, poveste din război, de *Iulian Muntean*. — Broșurile acestea, de câte 1 coală, se tipăresc în tipografia „Concordia” din Arad. Editura se află în *Nagykomlos* (comitatul Torontal) Pretul lor nu este indicat.

Discursul deputatului de Făgăraș, *Dr. Nicolae Șerban* — despre starea și purtarea românilor înainte și în timpul războiului, — ținut în ședința camerei ungare dela 23 Iunie 1917. Budapesta, Tip. Poporul Român, VII. Ilka utea 36. O broșură de 22 pagini. Pretul 50 de bani.

Anuarul institutului teologic și pedagogic român gr.-or. al diecezei Caransebeșului, pe anul școlar 1915/1916. Publicat de direcțiunea institutului. Caransebeș, 1917. Tip. diecezană. — Cuprinde: Istoricul anului școlar. Date din viața institutului. Starea și activitatea sa, cu privire la educație, disciplină și instrucțiune. Societatea de lectură „*Ioan Popasu*”. Examenale. Școala de aplicație. Lista manualelor întrebunțate. Instințare pentru anul școlar următor. — Corpul profesoral s'a compus din 1 director și 11 profesori. În institutul teologic s'au înscris 67 elevi; iar în cel pedagogic 44 elevi, dintre cari au intrat 19 în serviciul militar.

Nr. 168/1917 Of. prot.

(114) 2—3

Nr. 185/1917.

(104) 1—3

Nr. 132/1917.

(119) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant de paroh din parohia de clasa a II-a Ciceu-Corabie prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B despre întregirea dotației preoțești din ajutorul de stat.

Concurenții au a-și așterne rugărilor concursuale instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, indicat mai sus, și a se prezenta în timpul regulamentar, pe lângă prealabila încunoștințare a subscrisului protopresbiter, în vre-o Duminecă ori sâmbătoare la biserică parohială spre a cânta, predica și eventual a liturgisi.

Des, la 14 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial al tractului ort. rom. Des, în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Teodor Hermann,
protopresbiter.

Nr. 282/1917.

(113) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător în comuna Cărpiniș, tractul protopresbiterial al Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Salarul se plătește dela biserică în rate lunare anticipative 600 cor., dela ven. consist. ajutor dacă se va vota 400 cor., iar dela 1000 cor. în sus ajutor dela stat votat deja.

2. Cvarțir în natură și relut de grădină 20 coroane.

Concurenții să-și înainteze rugărilor instruite cu documentele prescise, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, având a se prezenta la biserică într-o Duminecă sau sâmbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti și a face cunoștință cu poporul.

Dintre concurenți va fi preferit acela, care va putea conduce corul, remunerat fiind deosebit cu 50 coroane anual.

Abrud, 20 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial ort.rom. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopresbiter.

Nr. 430/1917.

(110) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna Agărbiciu, protopresbiteratul Turda, se publica concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar 1000 cor., parte din repartitie, parte din casa bisericii, în rate lunare anticipative. Restul s'a cerut dela stat, dar nu s'a rezolvit cererea.

2. Locuință în natură.

3. Pentru lemne de foc 70 coroane.

4. 1/4 jugăr grădină.

Învățătorul ales e dator a conduce în Dumineci și sâmbători elevii la biserică și a cânta la sfânta liturgie.

Cunoscătorii de muzică vor fi preferați. Cererile concursuale, provăzute cu documentele recerute, să se aștearnă subscrisului oficiu în cadrul termenului indicat.

Turda, 20 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murașianu,
protopop.

10 părechi boi de jug

albi, frumoși, în etate de 5—7 ani, cari pășunează pe livada din loc, și cântăresc părechea dela 1100—1200 kilograme, se vând pe lângă prețuri favorabile cu perechea sau toți laolaltă. Doritorii să se adreseze la agentura firmei din loc:

S. Felter

2—3 (115)

Strada Cisnădiei Nr. 3.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Căpâlna (Sebeskâpâlna), în protopresbiteratul Sebesului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile, instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial, și până în 8 zile înainte de alegere, pe lângă observarea dispozițiilor din Regulamentul pentru parohii, să se prezenteze poporului în biserică spre a cânta, respective a cuvânta și celebra.

Sebes, la 5/18 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean,
protopresbiter.

(109) 3—3

Concurs.

La școala elementară gr.-or. română din comuna Preșmer (Prăzmăr) protopresbiteratul Brașov (Brassó) au devenit vacante două posturi de învățători, spre a căror ocupare se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele pentru postul I sunt:

1. 640 coroane salar dela biserică,
2. bani de cvartir, sau cvartir natural,
3. 20 coroane relut de grădină.

Pentru al II-lea post:

1. 1200 coroane dela biserică,
2. bani de cvartir, sau cvartir natural,
3. 20 coroane relut de grădină.

Restul până la salarul ordinar pentru aceste posturi se întregeste dela stat.

Învățătorii aleși vor avea să țină cu săptămâna și serviciul de cantor și orele prescise în școala de repetiție.

Doritorii de a compete la aceste posturi vor avea a prezenta rugărilor lor, provăzute cu documentele recerute, la adresa Preșmerului oficiu protopresbiterial al Brașovului în termenul deschis.

Preșmer (Prăzmăr) în 1 Iunie 1917.

Comitetul parohial gr.-or. român.

G. Ludu,
președ. comit.

Irodion Frateș,
notar.

Văzut:

V. Sfetea,
admin. protop.

Nr. 267/1917. prot.

(112) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională ort. română din Criș (Százkeresztur) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1200 coroane, și anume. 166 coroane dela Comuna bisericăscă și restul de 1034 coroane dela stat, grădină conform legii, cvartir pentru durata războiului din una odă, culină, cămară, pivniță, — și doi stânjini de lemne pătrați pentru locuința sa.

Învățătorul ales este obligat pe lângă prevederea instrucțiunii cu elevii de toate zilele, a conduce și școala de repetiție și a cânta cu elevii răspunsurile liturgice în Dumineci și sâmbători.

Cererile concursuale, cu documentele prescise de legile în vigoare, să se înainteze subscrisului oficiu protopresbiterial, iar concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sâmbătoare în biserică, spre a-și arăta aptitudinea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, 19 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovanu,
protopop.

Chibrite suediane

oferă în orice cantitate: 2—3 (116)

Markus Melamed

Sibiu, Strada Gușterii Nr. 19.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III. Nădăștia prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat a venițelor preoțești.

Reflecții să-și trimită cererile instruite în regulă la subsemnatul oficiu în termenul deschis și să se prezinte — cu autorizarea protopopului — în comună în vre-o Duminecă sau sâmbătoare.

Geoagiu Algyógy, 9/22 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial ort. român în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Popovici,
protopop.

In atențiunea amatorilor de pescuit.

Se atrage atențiunea, că pescuitul de păstravi în ținutul Râșinarului și al Sibiului ce se ține de așa numita „Valea Stezii” și de afluenții săi este oprit, deoarece ținutul acesta până la alte dispoziții este închis din partea arendașului și bilete pentru pescuit nu se dau.

Sibiu, în 2 Iulie 1917.

(3—3 108)

Arendașul.**De vânzare**

un loc de zidit o casă în colț cu grădină de poame. — Doritorii să se adreseze în Sibiu, Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 18 parter.

1—3 (118)

Dr. Révész

ordinează zilnic dela 2½—4 ore d. a. pentru

bolnavi de nervi.

Str. Măcelarilor Nr. 27.

A apărut în editura comisiunii administrative a **tipografiei arhidiecezane:**

R. Ruiz Amado:**Secretul succesului**

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andreian”. Cuprinsul: **Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini. Cavalierism și Donchisotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobletea adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor demosteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Impărțirea timpului. Statornicia. Impărțeste ca să învingeri. Puterea de sus Adaas: Staturile unui părinte către fiul său.**

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu **2.20 coroane.**

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

„Biblioteca Șaguna”

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericesti

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu-Nagyszeben.**

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2.50, legat cor. 3.—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană:**

Despre caritatea creștinească.**Trei predici**

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto. Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

A apărut și se află de vânzare la : : : **Librăria Arhidiecezană** : : :

„Biblioteca Băncilor Române”
Nr. 21—22.

Curs elementar

de

Stenografie românească

după

sistemul stenotachigrafic

de

Vasile Vlaicu,

matematicul „Băncii gen. de asigurare”, Sibiu.

Prețul 2 coroane, plus 10 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană:**

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.**Predici**

de

Mihai Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebue: **Nepotul răsfățat**, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) . —60

Nr. 2. I. Nestoy: **Pribeții**, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca . —50

Nr. 3. Carol F. Pfau: **Tânărul editor**, îndreptar pentru începători și pentru ceie voese a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu . —60

Nr. 4. Ioan Lupean: **Bucoavna n'a învâțat și umblă la înșurat**, sau **Vlăduțul mamei** —40

Nr. 5. Iuliu Crișan: **Carierile vieții**. Partea I. Carierile economice, industriale și comerciale . . . —60

Se pot procura dela **Librăria arhidiecezană, Sibiu.**